

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ

Sănătatea în siguranță

Buletin informativ trimestrial

Nr. 1/2012

ISSN: 2284-7723

CUPRINS

- 1. Rezultate obținute în anul 1 de implementare a proiectului** **2**
Manager proiect : dr. ing. Steluța Elisabeta Nisipeanu- INCDPM București

- 2. Cercetare, documentare și analiza comparativă a bunelor practici referitoare** **4**
la SSM în sectorul medical din țări ale Uniunii Europene
Dr. ing. Steluța Elisabeta Nisipeanu, dr. ing. Ruxandra Chiurtu, drd. chim. Maria Haiducu, jur. Georgeana Nicolescu – INCDPM București
Prof. Dr. Ecaterina Ionescu, dr. Raluca Grigore – UMF Carol Davila București
Dr. ec. Cristina Mihaela Drăgoi, drd. ec. Alina Chiciudean – ASE București

- 3. Analiza statistică a situației actuale și a nevoilor din zona securității și sănătății** **10**
în muncă din regiunile BUCUREȘTI-ILFOV, CENTRU, NORD-EST, SUD, VEST
Bogdan Ciocănel, Dan Grigore, Raluca Săvulescu- IRECSON București

Coordonator: Dr. ing. Steluța Nisipeanu
Colectiv de redacție: Ruxandra Chiurtu, Maria Haiducu, Raluca Grigore, Alina Chiciudean, Dan Grigore
Tehnoredactare: Cristian Vasile

Proiect POSDRU
81/3.2/S/48872

INSTITUTUL
IRECSON

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

Rezultate obținute în anul 1 de implementare a proiectului

Manager proiect : dr. ing. Steluța Elisabeta Nisipeanu

In anul 1 de implementare a proiectului POSDRU ID 48872 ***”Creșterea competitivității, eficienței și nivelului de sănătate și securitate în muncă pentru personalul din sectorul medical în vederea asigurării de oportunități sporite de participare pe o piață modernă a muncii”*** partenerii implicați în proiect au realizat:

- un raport de documentare și analiză privind **analiza comparativă a nivelului, structurii, dinamicii și bunelor practici referitoare la securitatea și sănătatea în muncă în sectorul medical din țările Uniunii Europene**, elaborat în cadrul activității A3 a proiectului, pe baza documentării efectuate și a vizitelor de documentare în spitale și institute de cercetare din 4 țări reprezentative ale Uniunii Europene (Italia, Germania, Anglia și Franța)
- un raport de **cercetare statistică cu privire la aspectele SSM în mediul medical românesc** la nivelul unităților sanitare din regiunile de dezvoltare vizate de proiect, pentru identificarea situației actuale și a nevoilor privind securitatea și sănătatea în muncă, inclusiv nevoia de FPC în domeniul SSM în cadrul sistemului medical
- un studiu **privind managementul sistemelor de securitate și sănătate în muncă (SSM) în domeniul medical**, conține informații cu privire la problemele generale axate pe factorii de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională care pot să apară în procesul de muncă în unitățile medicale
- în cadrul activității A4 a proiectului a fost elaborat **un model de identificare, evaluare și prevenire a riscurilor de SSM specific pentru sectorul medical românesc**, care ca scop evaluarea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională la care este expus personalul ce lucrează în spitale și alte instituții de îngrijire a sănătății (clinici, sanatorii, baze de tratament și recuperare etc.), în conformitate cu prevederile Legii nr. 319/2006 și HG nr. 1425/2006.

Principiul modelului constă în identificarea tuturor riscurilor de la locul de muncă pe baza unei liste de control prestabilite și stabilirea nivelului de risc pe baza combinației dintre gravitatea și probabilitatea (frecvența) consecinței maxime previzibile a acțiunii riscului asupra organismului uman.

Metoda se poate aplica în spitale și în alte instituții de îngrijire a sănătății. Aplicarea ei se poate face, atât pentru locurile de muncă din spitale (chirurgie, stomatologie, urologie, oncologie, ortopedie, boli interne, imagistică, medicină nucleară, radioterapie, sterilizare, terapie intensivă etc.), cât și pe posturi de lucru (medic, asistentă, infirmieră, brancardier, îngrijitor etc.).

Metoda a fost experimentată în 11 unități medicale din regiunile de dezvoltare prevăzute de proiect și anume:

a) secțiile de chirurgie din 7 spitale,

**Proiect cofințat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

- Centrul medical Sfânta Maria SRL Timișoara ;
- Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov (Blocul Operator);
- Spitalul Clinic "Dr. I. Cantacuzino";
- Spitalul Universitar de Urgență Elias ;
- Spitalul Clinic Colentina București;
- Spitalul orașenesc Bolintin Vale;
- Spitalul de copii MedLife București;
- b) secția de boli infecțioase din cadrul Spitalului de Boli infecțioase Sf. Parascheva Iași;
- c) cabinete stomatologice din cadrul Spitalului Clinic de Chirurgie Oro-maxilo-facială "Prof. Dr. Dan Theodorescu" București;
- d) secția ortopedie din cadrul Spitalului Colentina București;
- e) cabinete medicale din cadrul Clinicii Gral București.

Unitățile medicale evaluate au primit rezultatul evaluării, precum și o fișă de măsuri de prevenire și protecție aplicabile în unitatea respectivă.

- Pe baza modelului de identificare, evaluare și prevenire a riscurilor de SSM specific pentru sectorul medical românesc, se află în curs de realizare **o aplicație IT de identificare, evaluare și prevenire a riscurilor de SSM**, dezvoltată în cadrul activității A5 a proiectului.
- La **1 ianuarie 2012** a început **programul de formare perfecționare continuă (FPC) în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM)** pentru domeniul medical, program care se va finaliza la 30 aprilie 2013 și care conține 7 tipuri de cursuri:
 - *Legislație Securitate și Sanătate în Muncă – specialist în domeniul SSM* - cod COR 226302, cu durata de 10 zile/80 ore, finalizat cu certificat de absolvire CNFPA
 - *Legislație Securitate și Sanătate în Muncă– inspector în domeniul SSM* – cod COR 325723, cu durata de 5 zile/40 ore, finalizat cu certificat de absolvire CNFPA
 - *Sisteme de management de Securitate și Sanătate în Muncă – manager sistem SSM* – cod COR 325709, cu durata de 5 zile/40 ore, finalizat cu certificat de absolvire CNFPA
 - *Manager al sistemelor de management de mediu* - cod COR* 325702, cu durata de 5 zile/40 ore, finalizat cu certificat de absolvire CNFPA
 - *Bune practici de Securitate și Sanătate în Muncă în domeniul medical: gestionare riscuri, utilizare soft evaluare riscuri în domeniul medical* - cu durata de 3 zile/24 ore, finalizat cu certificat de absolvire CNFPA
 - *Bune practici de Securitate și Sanătate în Muncă în domeniul medical-* cu durata de 2 zile/16 ore, curs acreditat de CMR/CMDR/OAGMAMR ca EMC
 - *Bune practici situații de urgență - gestionare situații de urgență în domeniul medical* - cu durata de 2 zile/16 ore, finalizat cu certificat de absolvire CNFPA.

Datorită primirii unui număr semnificativ de solicitări ale personalului medical din alte regiuni ale României decât cele propuse în proiect de a participa la programele de formare/perfecționare propuse de acest proiect s-a propus și realizat **extinderea numărului**

**Proiect cofințat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

de regiuni de implementare de la un numar de 5 regiuni de dezvoltare la un număr de 8 regiuni de dezvoltare, incluzând și Regiunea Sud-Vest, Regiunea Nord-Vest, Regiunea Sud-Est.

Fiecare persoană înscrisă în grupul țintă poate participa la un singur curs.

Până în acest moment s-au desfășurat 3 sesiuni de cursuri din totalul de 51 de sesiuni prevăzute de proiect: 2 la București (inspector în domeniul SSM – cod COR 325723 și manager sistem SSM – cod COR 325709) și o sesiune la Timișoara (inspector în domeniul SSM – cod COR 325723), la care au participat un număr de 72 de cursanți.

La sfârșitul proiectului, 1150 de angajați din sectorul medical: medici, asistenți, specialiști în domeniul medicinei muncii, manageri la toate nivelurile, dintre care un procent de 60% femei, vor fi instruiți în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM) pentru domeniul medical.

**Cercetare, documentare și analiza comparativă a bunelor practici referitoare la SSM
în sectorul medical din țări ale Uniunii Europene**

**Autori: Dr. ing. Steluța Nisipeanu, Ruxandra Chiurtu, Maria Haiducu, Georgeana
Nicolescu – INCDPM București
Prof. Dr. Ecaterina Ionescu, dr. Raluca Grigore,**

Acest articol este rezultatul activității "Cercetare, documentare și analiza comparativă a bunelor practici referitoare la SSM în sectorul medical din țări UE", desfășurată în perioada martie - august 2011 și implementată de un colectiv format din 13 experți sub coordonarea directă a managerului de proiect și a echipei de coordonare a proiectului în cadrul proiectului POS DRU ID 48872 **"Creșterea competitivității, eficienței și nivelului de sănătate și securitate în muncă pentru personalul din sectorul medical în vederea asigurării de oportunități sporite de participare pe o piață modernă a muncii"**.

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

Pe baza documentării efectuate și a vizitelor de documentare în spitale și institute de cercetare din 4 țări reprezentative ale Uniunii Europene (Italia, Germania, Anglia și Franța), s-a realizat o analiză comparativă a aspectelor privind organizarea sistemului, riscurile, nevoile, bunele practici referitoare la securitatea și sănătatea în muncă în sectorul medical, din care se pot desprinde următoarele concluzii:

• **Sisteme de sănătate din Statele Membre ale Uniunii Europene**

În sistemele de sănătate din țările Uniunii Europene analizate:

- **statul joacă un rol important**, deși fiecare sistem funcționează diferit, ele fiind bazate pe asigurări obligatorii de sănătate sau combină o ofertă de îngrijiri mixtă (publică și privată).
- unul dintre cele mai răspândite sisteme de sănătate din UE este **sistemul francez**, în care **statul joacă rolul cel mai important**, asumându-și responsabilitatea pentru protecția cetățenilor. Modelul sistemului de sănătate francez este o combinație complexă între sectorul privat și cel public din punct de vedere al ofertei și al finanțării, consolidat pe asigurări de sănătate obligatorii și completat de asigurări opționale private. Sisteme de sănătate asemănătoare celui francez se regăsesc în Finlanda, Belgia, Grecia, Olanda și funcționează pe principiul asigurării sociale de sănătate obligatorii, finanțat din impozite și într-o mai mică măsură din contribuții din venituri.
- **sistemul de sănătate britanic** este bazat pe Serviciul Național de Sănătate (NHS), serviciu public de sănătate, finanțat în principal din impozite, accesul cetățenilor la îngrijiri fiind gratuit. Sisteme de sănătate asemănătoare celui britanic se regăsesc în Danemarca, Italia, Portugalia, dar spre deosebire de sistemul britanic, acestea se caracterizează printr-o puternică descentralizare. Medicul generalist este punctul de plecare obligatoriu pentru accesul la specialiști și la serviciile spitalicești.
- **modelul german** este bazat pe asigurare socială obligatorie, cu acoperire completă și garantează egalitatea la acces și un volum important de servicii medicale avansate. Organizarea și finanțarea îngrijirilor de sănătate în Germania se sprijină pe principii tradiționale de solidaritate socială, descentralizare și autoreglare. Rolul guvernului se limitează la realizarea cadrului legislativ al sistemului de sănătate, în timp ce responsabilitățile executive sunt în mare parte transmise administrațiilor landurilor.
- **sistemul de sănătate românesc este de tip asigurări sociale** și are ca scop declarat asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu la un pachet de servicii de bază pentru asigurați. Asistența de sănătate publică este garantată de stat și finanțată de la bugetul de stat, bugetele locale, bugetul Fondului Național Unic de asigurări sociale de sănătate precum și din alte surse. Organizarea asigurărilor sociale de sănătate se realizează de către casele de asigurări de sănătate, care sunt instituții publice autonome, nelucrative și care desfășoară activități în domeniul asigurării sănătății.

• **Statistici privind gradul de ocupare al forței de muncă**

Conform datelor furnizate de EUROSTAT, în Uniunea Europeană:

- **10% din totalul lucrătorilor** își desfășoară activitatea în sectorul serviciilor medicale, acesta fiind unul din cele mai mari sectoare de activitate din Europa,
- **77% din lucrătorii din** domeniul medical sunt femei.

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

- **Prezența riscurilor de expunere profesională**

În toate unitățile sanitare din Uniunea Europeană analizate:

- se regăsesc majoritatea **riscurilor** considerate **generale**: alunecări, împiedicări și căderi, riscul de electrocutare, de incendiu, radiații ionizante și neionizante, câmpuri magnetice, ultrasunete, radiații laser și ultravioletele,
- **riscurile specifice** pentru personalul din domeniul medical sunt:
 - *riscurile biologice* (datorate intepaturilor, contactului cu materiale infectate sau cu zone în care exista agenți patogeni),
 - *riscurile de producere a afecțiunilor musculoscheletice* (datorate manipulării bolnavilor sau echipamentelor, pozițiilor oboseitoare, pericolului de alunecare, împiedicare, cadere),
 - *riscurile psihosociale* (datorate stresului, programului de lucru prelungit, condițiilor grele de muncă (reanimare, chirurgie)),
 - *riscurile chimice* (datorate contactului cu substanțe periculoase: anestezice, agenți de sterilizare, citostatice, dezinfectanți, etc.),
- un risc important este **riscul de incendiu**, ce poate fi datorat prezenței unor echipamente de investigație neverificate la termenul planificat, prezenței substanțelor inflamabile, a accidentelor sau utilizării incorecte a unor dispozitive.

- **Statistici privind accidentele de muncă și îmbolnăvirile profesionale**

Conform datelor furnizate de Organizația Mondială a Sănătății:

- **există statistici detaliate** în majoritatea Statelor Membre privind accidentele de muncă și îmbolnăvirile profesionale în sectorul medical
- indicele accidentelor de muncă din sectorul serviciilor medicale este **cu 34% mai ridicat** decât media accidentelor de muncă în toate sectoarele de activitate,
- **afecțiunile musculoscheletice** sunt pe primul loc în cadrul îmbolnăvirilor profesionale pentru personalul din domeniul medical (perioada 2001 – 2009),
- **hepatitele virale** cu transmitere predominant parenterală ocupă primul loc în structura morbidității profesionale infecțioase din Europa la nivelul anului 2007,
- **infecția cu HIV și boala SIDA, infecțiile de piele cu streptococ sau infecțiile respiratorii virale nosocomiale** sunt principalele cauze ale îmbolnăvirilor profesionale în secțiile de pediatrie, boli infecțioase și medicale.

- **Legislația de securitate și sănătate în muncă**

În toate Statele Membre ale UE, legislația de securitate și sănătate în muncă:

- respectă în totalitate **prevederile Directivelor Europene**, fiind preluate în legi sau decrete, conform specificului legislației naționale a fiecărei țări,
- prevede **obligativitatea existenței serviciului de prevenire și protecție**, fie ca serviciu intern, fie ca serviciu externalizat, cu personal de specialitate și medici de medicina muncii,
- consideră **protejarea stării de sănătate** a lucrătorilor din domeniul sanitar o **prioritate majoră** atât din perspectiva sănătății în muncă, cât și din perspectiva sănătății publice,

- **Măsurile și procedurile de prevenire și protecție**

**Proiect cofințat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

Pentru prevenirea și limitarea efectelor tuturor riscurilor, în Statele Membre:

- există **proceduri specifice și măsuri de prevenire și protecție**, care se integrează în sistemul de management al calității implementat în unitățile medicale. Procedurile prevăd și sancțiuni în cazul nerespectării lor.
- **normativele și procedurile specifice** sunt elaborate de institutele de cercetare din domeniu (ex. BAUA Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin Germania) sau de inspecția muncii (ex. HSE Health and Safety Executive Anglia)
- există **metode specifice de evaluare a riscurilor** pentru personalul din domeniul medical, fiecare țară având metodele particularizate, utilizându-se chestionare, check-listuri, grile de evaluare, matrice, etc.
- există proceduri specifice pentru **identificarea nevoilor de instruire** și realizarea instruirii periodice a personalului din domeniul medical.

• **Bune practici în domeniul securității și sănătății în muncă**

Având în vedere experiența celorlalte State Membre, care a arătat că bunele practici reprezintă modalitatea principală de prevenire și protecție a lucrătorilor din domeniul medical, în acest raport au fost prezentate **25 de exemple de bune practici** din domeniul securității și sănătății în muncă din 10 țări UE:

- *Bune practici în prevenirea și controlul infecțiilor. Ghid pentru personalul medical (asistente)-* Colegiul Regal pentru Asistente Medicale 20 Cavendish Square, Londra, Marea Britanie
- *Prevenirea afecțiunilor musculoscheletice la Derby City Council Social Services* - Serviciile sociale ale Consiliului Municipal din Derby, Marea Britanie
- *Stresul legat de profesie- Abordarea managementului de risc la asistentele de la National Health Service*, Institute of Work, Health and Organisation (I-WHO), University of Nottingham, Marea Britanie
- *Ghid HSE Partea 2 -Violența la locul de muncă*, Health and Safety Executive (HSE), Marea Britanie
- *Sănătatea la locul de muncă la National Health Service - HAWNHS*, Department of Health; Health Development Agency etc., Marea Britanie
- *Ghid și instrucțiuni privind conformitatea cu Reglementările din 2010 ale Legii pentru Sănătate și Asistență Socială 2008* din Marea Britanie (Activități reglementate) și Reglementările Comisiei pentru Calitate în Sectorul de Asistență (Înregistrarea) din 2009, Marea Britanie
- *Instrucțiuni privind conformitatea cu Standardele Esențiale de Calitate și Securitate din martie 2010* -Comisiei pentru Calitate în Sectorul de Asistență, Marea Britanie
- *Grup operativ pentru prevenirea intimidării la locul de muncă*, Health and Safety Authority (HSA), Department of Enterprise, Trade and Employment (DETE), Department of Justice, Equality, and Law Reform, Employment Appeals Tribunal (EAT), Equality Authority, Irish Business and Employers' Confederation (IBEC), Irish Congress of Trade Unions (ICTU), Labour Court, Labour Relations Commission, Irlanda
- *Prevenirea violenței împotriva personalului din sectorul de asistență medicală*, Mid-Western Regional Hospitals Risk Management Department, Irlanda
- *Cercurile de sănătate - un mod eficient și agreabil de realizare a evaluării riscurilor*, Solgarden Nursing Home, Danemarca

**Proiect cofințat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

- *Individual risk factor card, Ida* – Tallinna Keskhaigla (East- Tallinn Central Hospital), Estonia
- *Colecție de fișe privind sectorul de sănătate – alergii profesionale (fișe de alergologie profesională) în mediul spitalicesc*- INRS, Franța
- *Baza de date DEMETER* –privind riscurile pe care le prezintă unele substanțe toxice pentru reproducere – INRS, Franța
- *Baza de date EFICATT* – vizează expunerea profesională la riscuri infecțioase - GERES-INRS, Franța,
- *Colecție de fișe de radioprotecție – instrument de evaluare a riscurilor pentru personalul din mediul spitalicesc expus riscului de iradiere. Radioterapie. Radioprotecție*- Colaborare INRS, ASN, IRSN, DGT, Franța
- *Documente pentru medicul de medicina muncii* – INRS, Franța
- *Baza de date Biotox* - privind expunerea profesională la citostatice - INRS Franța
- *Gestionarea pericolului de infecții prin contact cu agenți infecțioși*- Spitalul din Districtul Schramberg, Pădurea Neagră, Germania
- *Măsuri preventive aplicate în Serviciul de Ambulanță pentru controlul riscurilor biologice*- Facultatea de Medicină de urgență –Universitatea Clinică din Jena, Germania
- *Prevenirea afecțiunilor musculoscheletice* - Berufsgenossenschaftliches Unfallkrankenhaus Hamburg (BUKH), Germania
- *Prevenirea afecțiunilor musculoscheletice* - Spitalul St. Elisabeth din Tilburg, Olanda
- *Prevenirea riscurilor psihosociale* - Spitalul St. Elisabeth din Tilburg, Olanda
- *Ghiduri de Bună Practică* - INAIL – Institutul Național pentru Asigurări la Accidente de Muncă, Roma, Italia
- *Elemente de bază în practica activităților de dezinfecție la Spitalul General din Viena* -Departamentul Clinic de Igienă al spitalului AKH Viena, Austria
- *Proiectul HOPE* - Instruirea personalului în sectorul sanitar (managerii din linia a 2-a și personal medical propriu-zis)- Spitalul universitar Hradec Králové Cehia,
- *Postere cu prezentarea riscurilor datorate expunerii personalului medical la citostatice, contaminării cu sângele pacienților în timpul activităților de anestezie, programului prelungit și turelor de noapte*, Escuela Nacional de Medicina Del Trabajo, Spania.

• În ceea ce privește **situația din România:**

- Conform ultimului raport al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza și Elaborarea Politicilor din domeniul Sănătății Publice al OMS, România se află pe **locul 99** la nivel mondial în ceea ce privește **performanța sistemului medical**,
- Potrivit Comisiei Europene, cele șase arii majore în care este nevoie de intervenție în sistemul medical din România sunt:
 - finanțarea sistemului de sănătate,
 - organizarea sistemului de sănătate,
 - politica medicamentului,
 - asistența primară, serviciile spitalicești
 - **resursele umane.**

**Proiect cofințat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

- în cca. 70% din cazuri, unitățile sanitare se confruntă cu o **lipsă de personal datorită migrației**. Situația arată în același timp o repartitie uniformă a plecărilor personalului din domeniul medical la nivelul întregii țări.
- 43% dintre județe se confruntă cu o lipsă foarte mare și mare a personalului necesar pentru a asigura buna funcționare a unităților sanitare
- 57% dintre managerii din sistem consideră că nivelul de pregătire a personalului medical a scăzut datorită migrației
- grupul **cu cea mai mare vulnerabilitate** este format din **personalul mediu sanitar de sex feminin cu studii medii, cu vârsta cuprinsă între 45-55 ani**. Vulnerabilitatea acestui grup se referă la stressul psiho-social determinat de lipsa certitudinii locului de muncă, pe fondul unei imposibilități a reorientării profesionale.
- înscriindu-se în tiparul celorlalte țări, **există o predominantă feminină** în rândul personalului din domeniul sanitar; exista un procent de aproximativ 65-70% femei în rândul medicilor, iar în ceea ce privește personalul mediu sanitar procentul ajunge la 90%
- din totalul de **1065 de boli profesionale** declarate în anul 2010, în sectorul medical s-a înregistrat un număr de **46 de cazuri de boli profesionale infecțioase și parazitare**, dintre care 8 cazuri de hepatite virale profesionale (1 caz cu virus hepatitic B și 7 cazuri cu virus hepatitic C) și 20 de cazuri de tuberculoză pulmonară profesională. A fost diagnosticat un singur caz de cancer profesional la un asistent medical fizioterapie.
- repartitia **cazurilor noi de boală profesională** pe profesii situează **asistentele medicale pe locul 7**, cu 30 de cazuri de boală profesională, primele locuri fiind ocupate de profesii ca: turnători-formatori, lăcătuși, mineri, sudori, curățitori- sablatori și electricieni

Cel mai important obstacol în calea prevenirii riscurilor este **lipsa conștientizării și a formării**. Lipsa unei culturi de securitate și sănătate la locul de muncă realizată prin instruire continuă impune nevoia de formare în acest domeniu. În acest sens, **nevoile semnificative în domeniul securității și sănătății în muncă din domeniul medical**, identificate în urma cercetării documentare și a analizei statistice realizate sunt:

- **nevoia de formare** în domeniul sănătății și securității în muncă realizată adesea numai în mod teoretic, formal
- **nevoia de familiarizare** cu prevederile și reglementările de sănătate și securitate în muncă precum și **creșterea gradului de informare și conștientizare a lucrătorilor**, inclusiv a grupurilor vulnerabile;
- **îmbunătățirea accesului la programe de formare profesională** pentru managerii și lucrătorii din unitățile medicale, în vederea dobândirii de noi cunoștințe în domeniul securității și sănătății, în special în cel al prevenirii riscurilor, semnalizării de securitate și sănătate în muncă.

Aceste informații și concluzii vor sta la baza elaborării suporturilor de curs pentru cele 7 tipuri de cursuri prevăzute, aducând astfel un plus de valoare în domeniul cunoașterii domeniului securității și sănătății în muncă prin abordarea și evaluarea domeniului sănătății din perspectiva eficienței sale economice, dar și a provocărilor legate de noi tipuri de îmbolnăviri și

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

de dezvoltare a tehnologiei medicale pentru diagnostic și terapie, înscriind astfel rezultatele proiectului în obiectivele generale și specifice ale acestuia.

Prin diseminarea informațiilor se va realiza o creștere a gradului de informare și conștientizare cu privire la riscurile și metodele de prevenire a acestora în rândul angajaților din sectorul medical, contribuind astfel la creșterea sănătății și securității în muncă, dar și la dezvoltarea competențelor profesionale în domeniul SSM a unor manageri și angajați în sistemul medical românesc în regiunile de dezvoltare vizate de proiect.

ANALIZA STATISTICĂ A SITUAȚIEI ACTUALE ȘI A NEVOILOR DIN ZONA SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ DIN REGIUNILE BUCUREȘTI-ILFOV, CENTRU, NORD-EST, SUD, VEST

Autori: Bogdan Ciocănel, Dan Grigore, Raluca Săvulescu- IRECSON București

Acest articol este rezultatul cercetării statistice realizată în cadrul activității "Cercetare, documentare și analiza comparativă a bunelor practici referitoare la SSM în sectorul medical din țări UE", desfășurată în perioada martie - august 2011 prin două sondaje de opinie realizate în paralel la nivelul unităților sanitare din regiunile vizate de proiect (București-Ilfov, Centru, Nord-Est, Sud, Vest). Obiectivul principal al cercetării îl constituie identificarea situației actuale și a nevoilor din zona securității și sănătății în muncă.

Cercetarea statistică a fost realizată de către experții partenerului IRECSON, în colaborarea cu cei ai Institutului Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Protecția Muncii Alexandru Darabont, Universității de Medicină și Farmacie și Academiei de Studii Economice din București și a constatat într-o cercetare selectivă prin sondaj, reprezentativă la nivel regional pentru sistemul medical românesc (manageri, medici, asistenți medicali), prin aplicarea a două tipuri de chestionare: un chestionar adresat managerilor/responsabililor cu Securitatea și Siguranța în Muncă și un chestionar adresat lucrătorilor din instituțiile selectate în eșantion.

Obiectivele cercetării au vizat:

- Stadiul actual al implementării sistemului de securitate și sănătate în muncă în instituțiile respondente
- Modul de organizare a activității în unitățile sanitare din regiunile vizate de proiect
- Nevoia de formare profesională continuă
- Identificarea grupurilor vulnerabile din prisma riscului profesional
- Mobilitatea și adaptabilitatea forței de muncă.

În urma aplicării chestionarelor, la care au răspuns 1041 persoane din sectorul medical au rezultat următoarele concluzii:

Stadiul actual al implementării sistemului de securitate și sănătate în muncă în instituțiile respondente

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

Riscurile profesionale existente la locul de muncă se cunosc în general (97% dintre angajați și 96% dintre manageri susținând acest lucru), sunt respectate condițiile minime de securitate și sănătate în muncă (afirmație susținută de peste 99% dintre angajați și aproape 94% dintre manager), iar cei chestionați consideră că există în unitate un sistem de supraveghere a stării de sănătate a angajaților (peste 77% dintre angajați și manageri susținând acest lucru). Acest sistem este apreciat ca funcționând bine de către aproape 30% dintre angajați și de peste 16% dintre manageri.

Angajații consideră într-un procent mai mic decât al managerilor că sunt respectate condițiile minime de securitate și sănătate, ei fiind mai convinși decât managerii de existența în unitate a unui sistem de supraveghere a stării de sănătate a angajaților, o diferență mai mare de opinii fiind legată de funcționarea acestuia.

Organizarea activității în unitățile sanitare din regiunile vizate de proiect

Majoritatea respondenților sunt de părere că propunerile și sesizarile privind pericolele la locul de muncă sunt luate în considerare, însă procentul de răspunsuri favorabile este diferit între angajați și manageri. Astfel, aproape 84% dintre angajați susțin acest lucru, în timp ce managerii susțin aproape în totalitate (98%) această afirmație.

Deși un număr mai mic de lucrători consideră că sunt luate în considerare sesizarile de către conducerea unității și că problemele sunt tratate corespunzător, pe de altă parte majoritatea acestora (79%) confirmă că există o colaborare între ei și departamentul Securitate și Sănătate în Muncă al instituției. Cu toate acestea, peste 5% dintre angajați susțin că între ei și acest departament nu există nici un fel de colaborare.

Se efectuează periodic instructaje în cadrul unităților medicale, peste 50% dintre ambele categorii de respondenți susținând că acestea au loc trimestrial.

Din perspectiva securității fizice, atât a angajaților cât și a beneficiarilor unităților medicale se confirmă că anumite aspecte importante (dotări și condiții minime) se conformează normelor. Întrebările ce țin de condițiile efective în care se desfășoară activitatea au înregistrat răspunsuri din care rezultă că anumite compartimente importante din perspectiva securității fizice, atât a angajaților cât și a beneficiarilor unităților medicale, respectă în mare măsură normele din domeniu. Astfel, manipularea și gestionarea lenjeriei din spital, dezinfectarea și sterilizarea din unități este efectuată des și foarte des, așa cum apreciază 98% dintre respondenți, în timp ce 77% dintre respondenți susțin că amplasamentul și traseul compartimentelor de cantină și spațiul de depozitare al alimentelor, a fost stabilit în funcție de criteriile de evitare a pericolului de contaminare, separat față de aceste zone.

Nevoia de formare profesională continuă

Într-un procent ridicat, cei care activează în unitățile medicale consideră formarea profesională importantă și benefică atât din perspectiva celor implicați (condiții de muncă, calitatea activității desfășurate, statut profesional) cât și din punct de vedere social (interacțiunea cu pacienții, calitatea serviciilor prestate, imaginea instituției).

În medie, peste 89% dintre angajați sunt interesați să participe la programe sau cursuri din domeniul „Securitate și Sănătate în Muncă”. Astfel, peste 92% sunt dispuși să participe la un program de informare, iar 84,2% doresc să participe la cursuri de specializare. Diferența de percepție din punct de vedere al utilității acestor programe de formare profesională continuă

**Proiect cofințat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

este nesemnificativă: 95,0 % consideră ca fiind un ajutor pentru activitatea profesională și în relație cu pacienții și 92,5% consideră ca fiind un ajutor în carieră și calitatea muncii.

La nivel personal, 83,7% dintre manageri doresc să participe la cursuri de specializare în domeniul Securității și Sănătății în Muncă. Referitor la beneficiile formării profesionale, peste 93% dintre respondenți consideră că atât cursurile de perfecționare, cât și programele de formare profesională reprezintă un ajutor în carieră, la nivel personal dar și pentru beneficiarii instituției și imaginea acesteia.

Se poate observa că gradul de interes este relativ mai ridicat din partea angajaților comparativ cu managerii instituțiilor. De asemenea, indiferent de funcția deținută, respondenții privesc și ca o responsabilitate socială organizarea și participarea la cursuri de specializare în aria lor profesională.

Cea mai mare parte a respondenților sunt conștienți de rezultatele ce se pot înregistra ca urmare a creșterii gradului de instruire privind securitatea și sănătatea în muncă și, prin urmare, sunt disponibili să participe la cursuri de specializare în acest sector.

Gradul de informare

Din analiza și relaționarea datelor a rezultat faptul că există un grad mai mare de informare la nivel teoretic și principial decât privitor la situații concrete și nivelul de protecție ori al stării de sănătate la locul de muncă. Întrebările punctuale privind sectorul securității și sănătății în muncă au avut o rată mai mare de non-răspunsuri, spre exemplu referitor la accidentele de muncă. Spre exemplu privitor la reducerea accidentelor de muncă pentru manageri a fost de 30.6% și lucrători 29.1%, iar referitor la creșterea cazurilor de boli profesionale nu au exprimat un răspuns 18,4% manageri și 29,3% lucrători.

Rezultă că persoanele implicate în domeniul medical dețin informațiile de bază și cunoștințe la nivel teoretic, dar la nivel practic nu evaluează situația existentă în sectorul Securitate și Sănătate în Muncă al instituției.

Pe de altă parte, opiniile în legătură cu informarea și formarea profesională sunt favorabile ideii că acestea sunt importante, trebuie să existe, să funcționeze corespunzător și să fie îmbunătățite.

Aproape 75% dintre lucrătorii din domeniul medical apreciază că informațiile deținute privind Securitatea și Sănătatea în Muncă reprezintă un avantaj în relațiile de serviciu, în timp ce aproape 92% dintre manageri au răspuns favorabil în legătură cu necesitatea îmbunătățirii continue a informării în domeniul Securității și Sănătății în Muncă.

Grupuri vulnerabile din prisma riscului profesional

Cercetarea a evidențiat faptul că riscul profesional și starea de sănătate a angajaților sunt percepute mai mult din perspectivă psihologică și mai puțin legat de dotarea și starea unităților sanitare.

Datorită unei informări și comunicări interne mai puțin satisfăcătoare nu sunt evaluate situația concretă și nivelul de securitate și sănătate din instituțiile respective.

**Proiect cofințat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

Faptul că majoritatea angajaților (aproape 94%) susțin că abordează împreună cu colegii de serviciu tema riscurilor profesionale indică existența unor preocupări sau problematice în această privință, iar pe de altă parte confirmă deficiențe de informare și dialog cu decidenții ori neîncrederea față de rezolvarea problemelor în urma comunicării cu aceștia.

Acest fapt crește gradul de vulnerabilitate al personalului cat și al beneficiarilor serviciilor medicale.

În mediul medical românesc există un interes semnificativ privind aspectul securității și sănătății în muncă, este recunoscută într-un procent foarte mare importanța acestui sector precum și necesitatea informării, instruirii și specializării în domeniul respectiv și în aria profesională în general.

Deși există minusuri de informare internă precum și diferențe de evaluare între angajați și manageri, studiul releva acordul și deci disponibilitatea tuturor celor implicați privind îmbunătățirea funcționării sistemului de supraveghere a siguranței și sănătății la locul de muncă, a informării și formării profesionale continue.

Atât personalul cat și conducerea unităților susțin nevoia de formare profesională continuă și sunt favorabili aportului unor persoane competente ori medici de medicina muncii precum și colaborării cu specialiști din mai multe domenii în beneficiul Securității și Sănătății în Muncă.

Astfel, se poate spune că obiectivul principal al proiectului, de a crește competitivitatea, eficiența și nivelul de sănătate și securitate în muncă pentru personalul din sectorul medical în vederea asigurării de oportunități sporite de participare pe o piață modernă a muncii răspunde nevoilor identificate prin prezentul studiu și majoritatea celor intervievați, pot constitui un grup țintă viabil pentru proiect, alături de alte persoane care și-au manifestat dorința de a participa la proiect (cum ar fi cei prezenți la conferința de lansare a proiectului).

Se poate spune că, prin acest studiu, cea mai mare parte a grupului țintă vizat de proiect a fost atinsă.

Astfel, din cei 1041 de respondenți – angajați ai unităților medicale, 960 (adică peste 92%) și-au manifestat intenția de a participa la programe ce ar completa carentele privind informarea în Securitate și Sănătate în Muncă și ar îmbunătăți și imaginea socialului asupra pericolelor din domeniul medical. De asemenea, 877 de angajați (peste 84%) doresc să participe la cursuri de Securitate și Sănătate în Muncă. De asemenea, este de remarcat că peste 31% dintre aceștia sunt tineri, având vârsta mai mică de 35 de ani.

Prezentăm în continuare distribuția acestor persoane care și-au manifestat interesul în a participa la cursurile oferite prin proiect, în funcție de regiunile de dezvoltare vizate prin cercetare, de sexul și tipul respondenților.

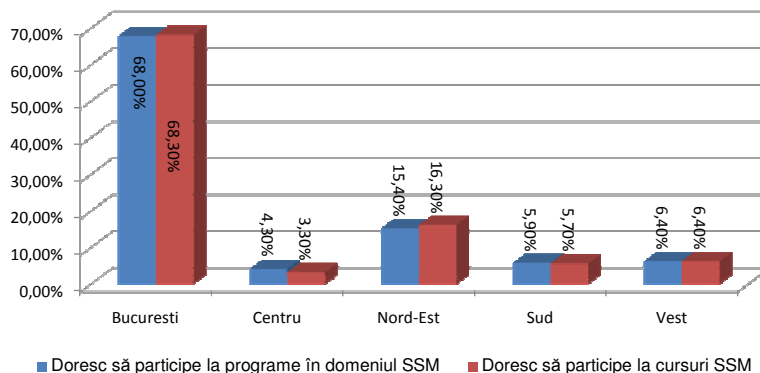
Regiune de dezvoltare	Angajați care doresc să participe la programe care în domeniul SSM		Angajați care doresc să participe la cursuri SSM	
	Frecvențe absolute	Frecvențe relative	Frecvențe absolute	Frecvențe relative
București	653	68.0%	599	68.3%

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

Centru	41	4.3%	29	3.3%
Nord-Est	148	15.4%	143	16.3%
Sud	57	5.9%	50	5.7%
Vest	61	6.4%	56	6.4%
Total	960	100.0%	877	100.0%

Distribuția grupului țintă identificat prin proiect, în funcție de regiunile de dezvoltare din care fac parte unitățile medicale

**Proiect cofințat din Fondul Social European prin
Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 – Investeste in oameni!
Buletin informativ**

Tipul respondenților	Angajați care doresc să participe la programe care în domeniul SSM		Angajați care doresc să participe la cursuri SSM	
	Frecvențe relative	Frecvențe absolute	Frecvențe absolute	Frecvențe relative
Medic	330	34.4%	294	33.5%
Asistent medical	465	48.4%	432	49.3%
Infirmier	71	7.4%	66	7.5%
Alte categorii	94	9.8%	85	9.7%
Total	960	100.0%	877	100.0%